

Uitleg

Werelderfgoed is van ons allemaal

Misschien heb je weleens gehoord van het Rietveld Schröderhuis in Utrecht, of van het Eise Eisinga Planetarium in Franeker. Beide staan, samen met nog elf andere werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden, op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Wat is die lijst precies, hoe komt iets op die lijst en waarom is die lijst belangrijk? Daarover leer je meer in deze les.

Deze les

- Bij **opdracht 1** lees je de tekst actief. Je bedenkt zelf vragen voor, tijdens en na het lezen en je beantwoordt sleutelvragen. Ook vul je een deel van het schema bij opdracht 2 in.
- Bij **opdracht 2** vul je een bekend-benieuwd-bewaardschema over de tekst in.
- **Opdracht 3** is een schrijfopdracht. Je kiest één van de werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden en schrijft een reclametekstje over dit werelderfgoed.
- **Opdracht 4** is een spel. Je speelt 'Wie ben ik' met de werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden.

OPDRACHT 1 Actief lezen en deel van schema invullen

1. Kijk goed naar de titel, de kopjes en de afbeelding bij de tekst.
2. Wat weet je al over dit onderwerp? Vul bij opdracht 2 de eerste kolom van het schema bij opdracht 2 in: **Bekend**.
3. Wat verwacht je dat de tekst je gaat vertellen? En wat zou je graag willen weten? Vul dat in bij **Benieuwd**.
4. Lees nu de uitleg.

Uitleg

Bij **Actief lezen** bespreken jullie de tekst in een groepje. Bespreek steeds elk stukje. Lees dan de sleutelvraag of sleutelvragen die bij dat stukje hoort/horen. Sleutelvragen helpen je om de tekst beter te begrijpen.

Een sleutelvraag vraagt bijvoorbeeld:

- naar het **belangrijkste** van een stukje van de tekst;
 - naar een **verband** tussen twee stukjes tekst;
 - naar iets wat **onduidelijk** is in de tekst.
5. Lees de tekst actief in groepjes. Maak aantekeningen in de tekst zelf, of schrijf ze op het werkblad dat je krijgt.
 6. Bespreek steeds elk stukje dat je actief hebt gelezen. Wat was het deelonderwerp? Kun je samenvatten wat je net hebt gelezen?
 7. Lees daarna de sleutelvraag of sleutelvragen bij dat stukje en beantwoord die samen. Gebruik je het werkblad? Schrijf dan de antwoorden op de sleutelvragen op je werkblad.

Sleutelvragen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst weet ik _____

Tijdens het lezen	
Inleiding	geen sleutelvraag
Werelderfgoed	1. Wat is werelderfgoed precies en welke twee soorten zijn er?
Werelderfgoedlijst	2. De Werelderfgoedlijst is bedacht door Unesco, een organisatie van de Verenigde Naties (VN). Waarom hebben zij de Werelderfgoedlijst bedacht? 3. Hoe komt een plek op de Werelderfgoedlijst terecht en welk gevolg heeft dat voor die plek?
Werelderfgoed in het Koninkrijk der Nederlanden	4. Welke plekken in het Koninkrijk der Nederlanden staan op de Werelderfgoedlijst? Noem ze alle dertien.
Unieke plekken	5. In dit stukje worden een paar voorbeelden van werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden beschreven. Wat hebben deze voorbeelden met elkaar gemeen?
Beschermen	6. Waarom is het belangrijk dat het werelderfgoed goed beschermd wordt?
Na het lezen	
7. Heb jij weleens één van de dertien werelderfgoederen bezocht? Zo ja, vertel er (kort) iets over. Zo niet, welke zou je graag willen bezoeken en waarom?	

OPDRACHT 2 Een bekend-benieuwd-bewaardschema invullen

1. Bij opdracht 1 heb je de kolommen **Bekend** en **Benieuwd** al ingevuld.
Nu ga je de derde kolom invullen. Wat moet of wil je onthouden? Vul dat in bij **Bewaard**.
2. Welke vragen heb je nog na het lezen van de tekst? Vul die ook in bij **Bewaard**.

Bekend	Benieuwd	Bewaard
		

OPDRACHT 3 Schrijfopdracht

1. In deze opdracht kies je één van de dertien werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden. In een **overtuigende tekst** probeer je vervolgens iemand te overtuigen om deze plek te gaan bezoeken. Lees eerst onderstaande uitleg. Daarin wordt uitgelegd wat een overtuigende tekst precies is.

Uitleg

In een **overtuigende tekst** geeft de schrijver zijn mening over een bepaald onderwerp. De schrijver zegt ook waarom hij iets vindt. Er worden één of meer **argumenten** gegeven. De schrijver probeert de lezer hiermee te overtuigen er net zo over te gaan denken als hij.

2. Stel, Stichting Werelderfgoed gaat een nieuwe website over de werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden maken. Deze website wordt speciaal gemaakt voor kinderen. Ze hebben jou gevraagd om voor deze website een stukje te schrijven over één van de werelderfgoederen. In dit tekstje moet jij proberen om andere kinderen over te halen om deze plek te gaan bezoeken.

Ga naar de website www.unesco.nl/nl/dossier/werelderfgoed. Hier vind je een lijst van de dertien werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden. (Of bekijk de hand-outs die je van je leerkracht krijgt.)

Bekijk de werelderfgoederen één voor één, lees de beschrijvingen goed en bekijk de foto's. Maak eerst een top 3. Welke drie werelderfgoederen spreken jou het meest aan? Welke zou je zelf graag willen bezoeken (of heb je weleens bezocht)?

Bekijk je top 3 nog eens goed en kies nu de plek waar jij een soort reclametekstje voor zou willen schrijven.

3. Schrijf nu jouw tekst op een apart blaadje. Deze dingen moeten sowieso in jouw tekst staan:

- Wat is het precies?
- Is het cultureel of natuurlijk erfgoed? Of een combinatie daarvan?
- Waar in het Koninkrijk der Nederlanden kun je het vinden?
- Wat vind je mooi/aansprekend aan dit werelderfgoed? Geef je mening en onderbouw je mening met argumenten.
- Hoeveel sterren (1-5) zou jij deze plek geven?

4. Wissel jouw tekst uit met die van een klasgenoot. Wat vinden jullie van elkaars tekst? Wat vinden jullie goed en wat kan eventueel beter? Geef elkaar tops en tips!

5. Bekijk in jullie groepje de werelderfgoederen die jullie hebben beschreven. Welke plek zouden jullie als groepje willen bezoeken?

OPDRACHT 4 Wie ben ik?

Ken je het spel 'Wie ben ik?' Het is een makkelijk en grappig spel, waarbij je op je voorhoofd een briefje geplakt krijgt met de naam van een persoon of een ding. Door vragen te stellen aan de andere spelers, probeer je erachter te komen wat er op je briefje staat. De andere spelers mogen jouw vragen alleen beantwoorden met 'ja' of 'nee'.

Heb je het goed geraden? Dan mag je je briefje houden en gaat de beurt naar de volgende. Wie de meeste briefjes heeft (de meeste dingen goed heeft geraden), wint.

Je krijgt van je leerkracht een stapel met briefjes. Op elk briefje staat één van de werelderfgoederen in het Koninkrijk der Nederlanden. De briefjes liggen met de tekst naar beneden, dus je kunt niet zien wat erop staat. Pak om beurten een briefje en probeer zo snel mogelijk zo veel mogelijk goed te hebben. Denk bij het vragen stellen goed aan wat je bij opdracht 3 allemaal hebt gelezen. Stel bijvoorbeeld vragen als:

- Ben ik cultureel erfgoed?
- Ben ik natuurlijk erfgoed?
- Ben ik een gebouw?
- Ben ik groot?
- Ben ik klein?
- Lig ik in de provincie...?
- Komen er veel toeristen naar mij kijken?
- Doe ik iets met water?

Je krijgt voor deze opdracht maximaal tien minuten. Veel plezier!

